

Nr 466.

Av herr **Senander m. fl.**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 196, angående provisorisk avlöningsförstärkning åt vissa befattningshavare i statens tjänst.*

Sedan många år tillbaka har de lägre statstjänarna krävt en förbättring av sina anställnings- och löneförhållanden. För varje gång detta skett, har vederbörande representanter för statsmakterna oförbehållsamt erkänt, att detta statstjänarnas krav är berättigat och därför snarast borde uppfyllas. Men lika regelbundet som löftena givits har de svikits, varför statstjänarna ännu i dag kan konstatera, att lösningen av deras anställnings- och lönefrågor alltjämt synes i hög grad oviss. Anledningen till de ständigt upprepade uppskoven med uppfyllandet av löftena har alltid angivits vara dåliga statsfinanser, och i stället för utlovade förbättringar har statstjänarna därför fått vidkännas försämringar. Talet om att statstjänarnas löner fått tjäna som regulator för statsbudgeten saknar alltså inte berättigande.

Det gamla skälet om dåliga statsfinanser gäller inte i dag. Statens finanser omvittnas vara i utmärkt ordning, och budgetsläget är det bästa på många år. Det är därför så mycket mera anmärkningsvärt, att regeringen, då den nu ansett det vara ofrånkomligt att provisoriskt förbättra avlöningen för statstjänarna, framlägger ett förslag, som inte ens uppfyller de synnerligen blygsamma krav de lägre statstjänarnas organisationer uppställt som minimifordran för en provisorisk löne reglering. Härtill kommer, att regeringspropositionen avser att utvidga och för all framtid stadfästa den s. k. behovsprincipen, vilken vunnit sin första blygsamma tillämpning genom införandet av de barntillägg, som nu utgår till befattningshavare i statens tjänst. I sitt utlåtande till statsrådsprotokollet har departementschefen i denna sak uttalat "att ett principiellt avgörande i ena eller andra riktningen vid innevarande års riksdag skulle vara till väsentlig ledning för lönekommittén vid dess fortsatta arbete". Ett beslut av årets riksdag till förmån för de s. k. barntilläggen skulle sålunda innebära, att desamma komme att bli en fast institution i en definitiv löne reglering för statstjänarna.

En dylik princip kan inte godkännas, alldenstund den innebär, att betalning av statstjänarnas arbete icke kommer att ske efter arbetets art och omfattning utan med hänsyn till huruvida och i vilken omfattning befattningshavarna har försörjningsplikt mot barn. Vi vågar påstå, att flertalet statstjänare i de lägre graderna är motståndare till en dylik avlöningsform, och kan vi till stöd för detta vårt påstående anföra, att de lägre statstjänarnas organisationer förut krävt en avveckling av de barntillägg, som redan nu består som avlöningsform.

Detta innebär icke, att vi skulle vara motståndare till att staten träder emellan för att trygga de barnrika familjernas existens i de fall detta är behövt. Tvärt-

om anser vi, att all hjälp bör lämnas åt sådana familjer, icke minst för att skydda barnen mot följderna av fattigdom och nöd. Men en dylik hjälp bör ske genom socialpolitiska åtgärder, icke genom att utmäta avlöning till familjeförsörjarna efter deras försörjningsplikt mot barn. En sådan princip skulle exempelvis på den privata arbetsmarknaden leda till de mest vidunderliga konsekvenser och snarare stjälpa än hjälpa familjeförsörjarna.

De lägre statstjänarna har flera gånger krävt, att en avlöningsförbättring i första hand borde komma de lägst avlönade till godo. I fråga om de fasta tilläggen har också regeringen i sin proposition följt denna linje, i det att det högsta tillägget utgår till löneklasserna 1—12. En höjning av dessa tillägg från föreslagna 180 kronor per år till 300 kronor skulle hälsas med tillfredsställelse av de lägst avlönade statstjänarna, ehuru detta belopp icke motsvarar vad de väntat av en lönerogering. De övriga statstjänarna i lägre graderna, d. v. s. i löneklasserna 13—16, har rätt att påräkna ett större fast tillägg än det, som förutsättes i propositionen, varför vi anser, att tillägget för dessa löneklasser bör sättas till 240 kronor per år. En sådan lösning av frågan är att anse som ett minimum av rättvisa mot de statsanställda i de lägre graderna.

För det fasta lönetillägget har i propositionen beräknats en kostnad av 10.356.000 kronor och för barntilläggen 5.469.000 kronor eller sammanlagt 15.825.000 kronor. Vad vi här föreslagit håller sig ungefär inom nämnda kostnadsram, varför ett beslut av riksdagen i enlighet med vårt förslag icke förleder några större rubbningar i de beräknade utgifterna.

Med hänvisning till vad vi ovan anfört får vi hemställa att Riksdagen måtte besluta,

att Kungl. Maj:ts förslag om särskilda barntillägg åt statstjänarna avslås; samt

att det fasta lönetillägget för löneklasserna 1—12 höjes från föreslagna 180 kronor per år till 300 kronor, för löneklasserna 13—16 från 120 kronor till 240 kronor per år samt för övriga löneklasser 120 kronor per år.

Stockholm i april 1937.

K. E. Svanönder.

J. H. Brädefors.

Axel Nordström.

H. Hagberg.

S. Rönn-Christiansson.